

भूमि H. 801. — 2) m. a) Bein. Çiva's (Rudra's) H. an. Viçva a. a. O. — b) ein Rākshasa H. an. Viçva a. a. O. — c) N. pr. eines Sohnes des Çāntanu (Çāntanu) und der Gaṅgā, der als Aeltervater der Bharata betrachtet wird, Trik. 2, 8, 12. 3, 3, 301. H. an. MED. Viçva a. a. O. MBh. 1, 2420. 2711. 3800. 3, 923. BHAG. 1, 12. HARIV. 1824. VP. 459. Buṅ. P. 9, 22, 18. fg. pl. sein Geschlecht MBh. 2, 335. भोष्मपर्वन् heisst das 6te Buch des MBh. °मुक्तिप्रदायक Beiw. Viṣṇu's PAÑKAR. 4, 1, 31. भोष्मक (von भोष्म) m. = भोष्म 2, c (in verächtlicher Rede) MBh. 3, 5981. N. pr. eines andern Fürsten, des Vaters der Rukmiṇī, die Kṛṣṇa entführt, MBh. 2, 126. 586. 1116. HARIV. 4963. 5082. 5090. 5851. 6390. fgg. 7709. VP. 373. Buṅ. P. 3, 3, 3.

भोष्मगर्जितघोषस्वरराज m. N. pr. eines Buddha Lot. de la b. l. 227. fg. — Vgl. भोष्मस्वरराज.

भोष्मजननी (भोष्म + जन) f. Bhishma's Mutter, Bein. der Gaṅgā RĀG. im ÇKDr.

भोष्मपञ्चक (भोष्म + पञ्च) n. die fünf dem Bhishma geheiligten Tage, die Tage vom 1ten bis zum 15ten in der lichten Hälfte des Monats Kārttika, GĀRUPA-P. 123 im ÇKDr. °व्रत Verz. d. B. H. 135 (69). Verz. d. Oxf. H. 34, b, 11. WILSON, Sol. Works II, 203.

भोष्मरत्न (भोष्म + रत्न) n. Bhishma's Juwel: °परिज्ञा Verz. d. Oxf. H. 86, a, 13.

भोष्मम् (भोष्म + म्) f. Bhishma's Mutter, Bein. der Gaṅgā AK. 1, 2, 3, 30. H. 1081.

भोष्मस्तवराज (भोष्म + स्तव + राज) m. Bhishma's Lobgesang auf Kṛṣṇa, der Fürst unter den Lobgesängen, N. des 47ten Adhj, im 12ten Buche des MBh. Verz. d. Oxf. H. 3, a, No. 26. Verz. d. Pet. H. 14.

भोष्मस्वरराज m. N. pr. eines Buddha Lot. de la b. l. 231. — Vgl. भोष्मगर्जितघोषस्वरराज.

भोष्माष्टमी (भोष्म + अष्ट) f. der dem Bhishma geheiligte 8te Tag in der lichten Hälfte des Monats Māgha TITHĀDIT. im ÇKDr. As. Res. III, 272. WILSON, Sol. Works II, 201. fgg. 210.

भू (von 1. भू) adj. am Ende einiger comp. = भू werdend, entstanden; s. ग्रमि° (als n.), शं°, स्वयं°.

भूखार die Bucharei RĀG-TAR. 4, 246. — Vgl. भूखार.

भुक् interj. भुगित्यभिर्गतः bauz! ist er da AV. 20, 133, 1.

भुक्भूपाल (भुक् + भू) m. N. pr. eines Fürsten Verz. d. Oxf. H. 371, b, No. 248.

भुक्त (partic. von 3. भुञ्ज्) 1) adj. a) genossen u. s. w. s. u. 3. भुञ्ज्. — b) gegessen habend, der gegessen hat (vgl. भुक्तवत्) Siddh. K. 186, a, 11. KAUC. 26. Suçr. 1, 241, 19. भुक्तपीतः KATHĀS. 39, 157. 43, 231. — 2) n. a) das Essen (nom. act.): द्युत्तरं द्युत्तरं भुक्तमाहुः षष्ठ्यात्रकालम् Trik. 2, 7, 11. — b) das Genossene, Speise Trik. 2, 9, 18. MBh. 1, 6175. भुक्तविपाचन Suçr. 1, 192, 10. गुरु Spr. 4349. मांसं भुक्तं भुक्तम् Fleisch, das man genießt, ist (wahre) Speise PRASĀNGĀBH. 14, b. मृगमांसं Wildpret zur Speise habend, von Wildpret sich nährend Spr. 2718. Vgl. कुभुक्त. — c) der Ort, wo man gespeist hat, Schol. zu P. 2, 2, 13. 3, 68. 3, 4, 76. VOP. 26, 130. आसितं शयितं भुक्तं सूत रामस्य कीर्तय R. 2, 38, 10.

भुक्तपूर्विन् (von भुक्त + पूर्व) adj. der früher Etwas (acc.) genossen hat

P. 5, 2, 87, Sch.

भुक्तभोग (भुक्त + 2. भोग) adj. f. आ gebraucht, benutzt R. 2, 104, 10. ÇVERĀÇV. UP. 4, 5, v. l. (Ind. St. 1, 428, N.). Buṅ. P. 3, 14, 25. 5, 1, 39.

भुक्तमात्र (भुक्त + मात्र), °मात्रे loc. unmittelbar nach dem Essen M. 4, 121.

भुक्तवत् (partic. von 3. भुञ्ज्) adj. gegessen habend, der gegessen hat: भुक्तवत्सूक्तविप्रेषु M. 3, 111. 244. 253. 6, 56. 7, 221. ĀÇV. GRH. 4, 7, 28. BHATT. 3, 45.

भुक्तवृद्धि (भुक्त + वृद्धि) f. das Blühen der Speisen im Magen Suçr. 1, 437, 1.

भुक्तशेष (भुक्त + शेष) n. die Ueberbleibsel einer Mahlzeit HALĀJ. 2, 171. M. 3, 285. R. 2, 61, 14. °क dass. H. 834.

भुक्तसमुत्क्रित (भुक्त + स + उत्क्रित) n. dass. AK. 2, 9, 56. H. 426.

भुक्ति (von 3. भुञ्ज्) f. 1) das Essen, Geniessen, Genuss; = मभोग HALĀJ. 3, 42. ĀÇV. GRH. 4, 23, 15. KUSUM. 4, 22. °वर्जित ungenießbar भोजन) PAÑKAT. 138, 2. Genuss so v. a. Benutzung, Niessbrauch M. 8, 252. JĀG. 2, 22. 27. Spr. 1846. 2182. — 2) Speise ÇABDAR. im ÇKDr. Spr. 123. RĀG-TAR. 3, 170. — 3) in der Astr. die tägliche Bewegung eines Gestirns SŪRJAS. 1, 60. 67. 2, 46. 47. 48. 50. 51. 64 (भक्ति gedr.). 65. 66. 4, 2. 4. 13. 18 (भक्ति gedr.). 3, 10. 7, 3. 4. 8, 14. 9, 10. 11. 17. 10, 3. 11, 10. 13. 14. 12, 83. 14, 11. 19. WEBER, GĪOT. 83. fg. 88. 107. संवत्सर°, नास°. पत° Jahreslauf, Monatslauf, der in einem halben Monat zurückgelegte Lauf (der Sonne) Buṅ. P. 5, 22, 8. कालस्य संस्थानभुक्त्या das Durchlaufen der verschiedenen Zeiträume (संस्थान = परमाणवाद्यवस्था, भुक्ति = व्याप्ति Schol.) 3, 11, 3. — Vgl. तीर°, त्रि°.

भुक्तियात्र (भु + पात्र) n. Speiseschüssel RĀG-TAR. 3, 284.

भुक्तिप्रद (भु + प्रद) m. Phaseolus Mungo (मुङ्ग) Lin. RĀG. im ÇKDr.

भुक्ताच्छिष्ट (भुक्त + उच्छिष्ट) n. Speiseüberbleibsel HALĀJ. 2, 171 (unterschieden von भुक्तशेष).

भुक्तामुक्ति (भु, absol. von 3. भुञ्ज् + मु) adj. nach dem Essen satt gaṇa मयूरव्यंसकादि zu P. 2, 1, 72.

भुज् s. 1. भुञ्ज्.

1. भुज्, भुजति biegen DuĀTUP. 28, 124. partic. भुज् P. 2, 2, 45. VOP. 26, 38. fg. gebogen, gekrümmt, krumm AK. 3, 2, 21. 40. H. 1437. 1483. HALĀJ. 4, 11. दर्भाद्धिगुणान्भुमान् ĀÇV. GRH. 4, 7, 8. वायुभुमाङ्ग MBh. 13, 2281. लुधा भुजः 12, 4263. भरभुजाचिततवाहु VĀSAVAD. 2, 4. न्युञ्जो भुजे रुजा AK. 2, 6, 2, 12. पाणिप्लव्भु BHATT. 11, 8. ध्रुवौ च भुजौ (masc.) gefurcht Spr. 4036. zur Seite gedrängt 777. °नेत्र verdrehte Augen Verz. d. Oxf. H. 319, a, 8. b, No. 738 (भयनेत्र gedr.). भुज heisst der Saṁdhi von ओ und औ vor nicht-labialen Vocalen RV. PRĀT. 2, 11. — Vgl. भुजि, भुज्य, 1. भोग. — अत्र einbiegen KAUC. 19. भगवाम्भुजपिष्टैः (दुग्धैः) niedergebogen MBh. 1, 589, 1.

— प्रत्यय zurückbiegen: दर्भान् KAUC. 20.

— आ einbiegen: पर्यङ्कमभुज्य mit untergeschlagenen Beinen (sitzen) Lot. de la b. l. 334. अम्भुज gebogen, gekrümmt RAGH. 1, 83. PAÑKAR. 3, 6, 11. zur Seite gedrängt DAÇAK. in BENF. Chr. 198, 21. — Vgl. अभोग.

— व्या, partic. व्याभुज gebogen: केशिवक्त्रविलसन्तु कृत्वाङ्कुरशोभत।

व्याभुज इव घर्माते चन्द्रार्धकिरणैर्वनः || HARIV. 4313. PRAB. 67, 11, v. l.

— निम् bei Seite biegen. — schieben, aus der Stelle rücken: ओष्ठौ निर्भुजति verzieht die Lippen JĀG. 2, 14. Suçr. 2, 331, 19. 337, 3. 338, 1.